

ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ГІРСЬКИХ ШКІЛ НА ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОМУ РІВНІ

Матеріали виїзного засідання Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти щодо проблем гірських шкіл

14-15 червня 2017 р. року відбулася знакова подія в історії української гірської школи. На базі загальноосвітніх закладів Прикарпаття, що знаходяться у високогірних районах, відбулося виїзне засідання Комітету Верховної Ради з питань науки і освіти, під час якого розглядалося питання «Гірська загальноосвітня школа: стан, проблеми, перспективи розвитку (на прикладі Івано-Франківської області)». Захід відбувся за участю народного депутата України, першого заступника голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти Олександра Співаковського, народних депутатів України Юрія Солов'я, Анатолія Матвієнка та Михайла Довбенка. В роботі засідання взяли участь Юрій Кононенко – директор департаменту загальної середньої та дошкільної освіти Міністерства освіти і науки України; Євген Красняков – головний консультант секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти; Віра Мелешко – провідний науковий співробітник Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України, представники обласних державних адміністрацій Івано-Франківської, Закарпатської, Львівської, Чернівецької областей, керівники місцевих органів управління освітою, навчальних закладів.

Учасники виїзного засідання, члени Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти зустрілися з керівництвом Івано-Франківської обласної державної адміністрації, ознайомилися з особливостями та проблемами розвитку освіти в області. 14 червня 2017 р. відвідали Великороженську загальноосвітню школу I-II ступенів Косівської районної ради, яка знаходиться на висоті близько 670 метрів. Відвідини школи переконливо довели специфіку гірської місцевості, адже гостям довелося відчути, як нелегко учням і вчителям добиратися до місця навчання, долаючи пішки 1.5 км гірської стежки. Під час перебування в гірській школі Олександр Співаковський зазначив, що такі виїзди дуже корисні, тому що зі столичних міністерських кабінетів важко оцінити складність функціонування гірських шкіл. Адже кожний на собі відчув нелегкий шлях до школи, який долають діти щодня, щоб потрапити на уроки. Для врахування складнощів гірської місцевості народні депутати повинні докласти максимум зусиль для прийняття законів, що компенсують затрачені зусилля учнів та вчителів і нададуть певні преференції в функціонуванні таких закладів.

Впродовж першого дня учасники виїзного засідання відвідали також відому своїм досвідом Яворівську загальноосвітню школу I-III ступенів Косівської районної ради, імідж якої створював упродовж 50-ти років її колишній директор, член-кореспондент НАПН України Петро Васильович Лосюк. Тут відбулося засідання круглого столу «Розвиток нової української школи в гірській місцевості» за участю керівників місцевих органів управління освітою Богородчанського, Верховинського, Долинського, Надвірнянського, Рожнятівського, Косівського районів та міст Яремче, Болехова, Печенижинської ОТГ Івано-Франківської області, директорів загальноосвітніх навчальних закладів Косівського району.

У програмі другого дня роботи учасників виїзного засідання Комітету було обговорено питання порядку денного «Гірська загальноосвітня школа: стан, проблеми, перспективи розвитку (на прикладі Івано-Франківської області)». Перед учасниками засідання виступили голова обласної державної адміністрації Олег Гончарук та перший заступник голови обласної ради Василь Гладій. Вони висловили вдячність за приїзд усіх учасників задля обговорення без сумніву важливого питання – поліпшення організації функціонування шкіл у гірських районах області. Олег Гончарук зазначив: «Для обласної державної адміністрації проблеми освітньої галузі завжди були серед пріоритетних напрямів у роботі. Всі ми розуміємо, що забезпечення навчального процесу в гірській місцевості суттєво відрізняється від аналогічного процесу в звичайних умовах. Насамперед ідеться про підвезення учнів до навчальних закладів – це і великі відстані, і, відповідно, більше часу на те, щоб дістатися до школи». Очільник області запевнив, що, розуміючи важливість надання якісних послуг учням, котрі проживають у населених пунктах, які мають статус гірських, обласною державною адміністрацією робиться все можливе щодо покращення умов здобуття освіти. Йдеться про відповідне матеріально-технічне забезпечення, про кваліфікацію вчителів та безліч інших моментів, які у підсумку впливають на рівень знань учнів. Зокрема, варто зазначити, що за останні роки на Прикарпатті введено в експлуатацію дві сучасні загальноосвітні школи: у Білоберізці Верховинського та Княжолуці Долинського районів. На даний час ведеться будівництво Раковецької загальноосвітньої школи у Богородчанському районі та завершується будівництво у Верховинській та Яремчанській №1 загальноосвітніх школах.

За словами заступника голови Комітету Верховної Ради з питань науки і освіти Олександра Співаковського, на Івано-Франківщині працює 697 загальноосвітніх шкіл, з них 245 у гірській місцевості, а це – 34% шкіл області. «Коли ми приймаємо рішення про закриття гірської школи, ми повинні насамперед думати про дітей і те, що ми втратимо й землю, на якій знаходиться школа», - зауважив О. Співаковський.

Директор департаменту освіти та науки Івано-Франківської ОДА Віктор Кімакович зазначив, що в гірських районах велика кількість малокомплектних шкіл, і це ускладнює роботу вчителів та негативно відбивається на якості знань учнів. Також у таких школах важко організувати гаряче харчування для дітей. «В області використовуються 77 шкільних автобусів для підвезення дітей. Є й школи, до яких просто неможливий підвіз учнів. Зокрема, в одну з таких шкіл продукти харчування підвозять гужовим транспортом, а діти ходять по п'ять кілометрів», - зазначив В. Кімакович. Він додав, що у функціонуванні гірських шкіл є низка інших проблем, зокрема, відсутність швидкісного Інтернету, доброго дорожнього полотна в окремих районах, фінансування на утримання пришкільних інтернатів та ін. Тож В. Кімакович запропонував виділити кошти на ремонт гірських доріг, якими возять дітей, у програмі «Шкільний автобус» передбачити випуск автобусів підвищеної прохідності для гірських шкіл, ввести додаткові коефіцієнти приведення кількості учнів та при наявності у гірських школах класів з кількістю учнів менше п'яти дозволити формування з'єднаних класів.

На обговорення винесено проект рішення Комітету Верховної Ради України з означеного питання. Пропозиції до цього важливого документа були підготовлені та подані НАПН України, вони лягли в основу проекту рішення. Зокрема, запропоновано під час розгляду проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення державних гарантій для гірських та високогірних населених пунктів» підтримати пропозиції щодо збільшення тарифних ставок, пенсійного забезпечення для працівників освітніх, медичних закладів, закладів культури та інших бюджетних установ, які розташовані на території високогірних населених пунктів. Серед багатьох пропозицій вагомими були й ті, що стосувалися збереження мережі гірських шкіл, розроблення Концепції розвитку сільської школи, створення Всеукраїнського фонду підтримки гірських територій, кошти якого можуть використовуватися для стимулювання роботи молодого вчителя гірської школи, та інші.

На виїзному засіданні була присутня делегація науковців Прикарпатського національного університету: Юрій Москаленко, кандидат філософських наук, професор, директор Івано-Франківського коледжу, який представив Міжнародний проект «Гірська школа. Стан. Проблеми. Перспективи розвитку», започаткований у 2004 р. професором Василем Хрущем на кафедрі теорії та методики початкової освіти (тепер кафедра педагогіки початкової освіти); Марія Оліяр, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки початкової освіти Педагогічного факультету; Інна Червінська, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти, завідувач творчої навчально-наукової лабораторії Міжнародного проекту «Гірська школа Українських Карпат»; Любов Прокопів, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки імені Богдана Ступарика.

На завершення перебування на Івано-Франківщині відбулася зустріч членів Комітету з педагогічною громадськістю області, на якій презентовано та обговорено проект нового Закону України «Про освіту».

Учасники виїзного засідання під час роботи Комітету: Ю. Кононенко, директор департаменту загальної середньої та дошкільної освіти МОН України, І. Червінська, завідувач творчої навчально-наукової лабораторії «Гірська школа Українських Карпат», Є. Красняков, головний консультант секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, М. Оліяр, завідувач кафедри педагогіки початкової освіти, на якій започаткований Міжнародний проект «Гірська школа. Стан. Проблеми. Перспективи розвитку», Ю. Москаленко, директор Івано-Франківського коледжу, координатор проекту, Л. Прокопів, доцент університету

Голова Івано-Франківської ОДА О. Гончарук та О. Співаковський, народний депутат України, перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти під час роботи виїзного засідання

